

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖВУЗІВСЬКОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
27 ТРАВНЯ 2020 РОКУ**

ХАРКІВ – 2020

УДК 37.013.42
ББК 74.60
А 43

За редакцією
доктора педагогічних наук, професора,
завідувача кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Васильєвої Марини Петрівни

Актуальні проблеми досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи: матеріали міжвузівської дистанційної студентської науково-практичної конференції 27 травня 2020 року / за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 129 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 3 від 12.05. 2020 р.).

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2020.
© Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки, 2020.
© Васильєва М.П., 2020.

Ларіна Е.Р., Василенко О.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФОРІЕНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ У ЦЕНТРАХ ЗАЙНЯТОСТІ.....	47
Літвиненко Ю.С. ГОТОВНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ДО ПЕРВИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	53
Пластун Т.І. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ-СИРИТ В УМОВАХ ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї.....	58
Попова В.В. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕЗАДАПТАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ.....	63
Сех М.І., Романова І.А. ГОТОВНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ДО РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В УМОВАХ БЛАГОДІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	67
Тепляк А.М. КОМПЕТЕНТНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ДЛЯ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ.....	75
Шерстньова М.С. КОМПЕТЕНТНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ДЛЯ РОБОТИ З ПРОФІЛАКТИКИ ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН ПІДЛІТКАМИ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ.....	80
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	85
Алексєєва Н.І. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ АЛКОГОЛІЗМУ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ.....	85
Артюшенко В.В. РОЛЬ ЕТНОПЕДАГОГІЧНИХ ЗАСОБІВ У СОЦІАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ ПІДЛІТКІВ.....	87
Батрак А.С. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	88

Великим позитивним моментом є те, що підлітки, спираючись на набуті знання, проводили цю казку молодшим школярам, де вони вже виступали суб'єктами соціально-педагогічної діяльності.

Перспективним напрямом подальшої дослідницької діяльності є розробка комплексу етнопедагогічних засобів, спрямованих на соціальне виховання підлітків у закладах загальної середньої освіти.

Батрак А.С.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л.М. Макар

Проблема профілактики девіантної поведінки підлітків – є однією з нагальних проблем у соціально-педагогічній діяльності. Особливе занепокоєння викликають асоціальні прояви поведінки у підлітковому середовищі, які є підґрунтям для деградації особистості, стають перешкодою у здійсненні навчально-виховного процесу в освітньому закладі та й до того ж суттєво шкодять здоров'ю. Соціальна незрілість, несформованість правових установок часто призводить до свідомого ігнорування вимог закону, заперечення соціальної цінності права, що знаходить вияв у різних формах девіантної поведінки. Саме тому соціально-педагогічна робота, спрямована на профілактику та подолання девіантної поведінки дітей та молоді, нині є актуальною темою наукового пошуку науковців.

Як зазначає О.В. Безпалько, серед українських та закордонних дослідників немає єдиного погляду на термін «девіантна поведінка». Одні вважають, що йдеться про всі відхилення від схвалюваних суспільством соціальних норм, другі пропонують охоплювати цим поняттям тільки порушення правових норм, треті – різні види соціальної патології (алкоголізм, наркотизм, убивства).

На основі проведеного аналізу наукової літератури щодо досвіду здійснення профілактики девіантної поведінки серед учнів загальної середньої освіти було розроблено програму роботи соціального педагога з профілактики девіантної поведінки у закладах загальної середньої освіти. Розроблена програма роботи соціального педагога містить не тільки діяльність з учнями, а й активну взаємодію з батьками учнів, так як, вважаємо, що батьківський виховний потенціал спроможним здійснити додатковий позитивний вплив на учнів.

Під час впровадження програми було проведено такі заходи: відеолекторій «1+1» (серія відеороликів про наркоманію, алкоголізм, тютюнопаління та насилля, під час перегляду яких, учні дізналися багато нового, і як результат, в них активізувалося бажання до змін на краще, які вони

творчо оформили під час проведення «соціальної паузи» на тему «Мій ідеальний світ майбутнього»); тренінг «Я будує своє майбутнє» (у ході тренінгу було побудовано план ідеального майбутнього та складено пам'ятку, що потрібно зробити, для досягнення поставленої мети); бесіду «Жарти або хуліганство – відповідальність за вчинки» (метою проведення бесіди було ознайомити підлітків про кримінальну відповідальність за свої необдумані вчинки); з метою обміну педагогічним досвідом та покращення шляхів профілактики девіантної поведінки учнів, нами було проведено тренінг «Всі діти різні» для педагогічного складу НВК); фінальним етапом нашої профілактичної роботи, була робота з батьками дітей, саме тому було підготовлено соціальні бюлетені на тему «Небезпеки навколо дітей», які підлітки передали батькам (в яких містилась інформація для батьків про психо-емоціональні особливості дітей у підлітковому віці, про основні види девіантної поведінки та шляхи попередження виникнення ситуацій непорозумінь між батьками та підлітками, які можуть призвести до девіантної поведінки).

Результати контрольного діагностування засвідчили, що у результаті впровадження програми соціально-педагогічної діяльності з профілактики девіантної поведінки серед здобувачів освіти у закладах загальної середньої освіти у підлітків було відзначено значне зменшення рівня девіантної поведінки. Виходячи з цього, було доведено, що розроблена програма соціально-педагогічної діяльності з профілактики девіантної поведінки серед здобувачів освіти у закладах загальної середньої освіти є ефективною.

Берсеньова А.Ю.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ ДЕЛІНКВЕНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ У ЗЗСО: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І. О. Шеплякова

Сучасний кризовий стан усіх сфер суспільного життя в Україні зумовлює знецінення морально-духовних ідеалів та соціально схвалюваних стереотипів поведінки соціальних суб'єктів. Результатом цього стає активізація різних форм поведінкових відхилень, зокрема й у поведінці молодших підлітків. Це актуалізує необхідність теоретичного аналізу природи, сутності, умов, особливостей, форм та динаміки делінквентної поведінки молодших підлітків з метою пошуку дієвих механізмів її соціального контролю.

Адже незважаючи на те, що до проблеми профілактики делінквентної поведінки неповнолітніх прикуто увагу наукової спільноти і фахівців-практиків, кількість девіантних підлітків не припиняє зростати, зокрема за останні 10 років рівень дитячої злочинності в Україні виріс удвічі. Це призвело до того, що 25% від загальної кількості правопорушників (тобто кожна